

Llwybr Prentisiaethau Cymru yn Oeri, Aerdymheru a Phympiau Gwres

Fersiwn ddrafft ar gyfer yr ymgynghoriad

Mae cynnwys y Llwybr hwn wedi cael ei gytuno gan y Grŵp Llywio arbenigol, a'i gymeradwyo i'w ddefnyddio yng Nghymru ac mae'n gymwys ar gyfer cyllid gan Medr.

Cynnwys

Cynnwys Rhaglenni Dysgu	3
Gofynion Mynediad	3
Rhaglenni(au) Dysgu Llwybr Prentisiaeth	3
Lefel 3: Oeri, aerdymheru a phymptiau gwres	4
Gofynion Ychwanegol Eraill	4
Swyddi	5
Dilyniant.....	7
Cydraddoldeb ac Amrywiaeth	8
Cyfrifoldebau Cyflogaeth a Hawliau (ERR)	9
Responsibilities	9
Atodiad 1	9

Cynnwys Rhaglenni Dysgu

Bydd darpariaeth y Rhaglen Ddysgu yn cynnwys pedair elfen orfodol:

- Cymwysterau
- Sgiliau Hanfodol
- Hyfforddiant On/Off yn y Gwaith
- Anghenion ychwanegol cyflogwr (Sgiliau digidol lefel 2)

Cyfanswm y gwerth credyd lleiaf sydd ei angen ar gyfer Llwybr Lefel 3 (Oeri, aerdymheru a phymplau gwres) yw 118 credyd.

Gofynion Mynediad

Mae'r Brentisiaeth hon yn addas ar gyfer dysgwyr sy'n 16+ oed ac sydd wedi cyflawni un o'r canlynol;

- Sylfaen City & Guilds mewn Peirianeg Adeiladu a Gwasanaethau Adeiladau (Lefel 2)
- Cymhwyster Dilyniant EAL mewn Peirianeg Gwasanaethau Adeiladau (Lefel 2)
- Yn meddu ar 3 blynedd neu fwy o gyflogaeth yn y grefft y bydd y brentisiaeth yn cael ei gwneud ynddi a hynny'n gallu cael ei wirhau.
- Sgiliau Hanfodol Cymru neu Sgiliau Allweddol mewn Cyfathrebu a Chymhwyso Rhif ar lefel 1 neu uwch
- TGAU gradd A*-D mewn unrhyw ddau o'r canlynol: - Saesneg, mathemateg a naill ai gwyddoniaeth neu bwnc technegol.
- Gradd A*-D yn TGAU Amgylchedd Adeiledig CBAC.
- Dyfarniadau Lefel 1/2 CBAC mewn Adeiladu'r Amgylchedd Adeiledig
- Llwyddo ar Lefel 2 yn Nyfarniad Galwedigaethol Lefel 1/2 CBAC mewn Dylunio'r Amgylchedd Adeiledig.
- TAR Uwch Gyfrannol Lefel 3 CBAC yn yr Amgylchedd Adeiledig
- TAR Safon Uwch Lefel 3 CBAC yn yr Amgylchedd Adeiledig
- Llwyddo, Dyfarniad Technegol Lefel 1/Lefel 2 BTEC Pearson mewn Adeiladu a'r Amgylchedd Adeiledig
- Sylfaen/Tystysgrif Her Sgiliau Genedlaethol CBAC (Bagloriaeth Cymru)

A fydd angen dilysu gan y cyflogwr bod gan y dysgwr y profiad cyflogaeth masnach angenrheidiol.

Gall dysgwyr profiadol fel y'u diffinnir yn rhestr A hefyd feddu ar rinweddau neu gyflawniadau y tu hwnt i gyrraedd cymwysterau y dylid eu hystyried. Ni fydd yn rhaid iddynt ennill un o'r cymwysterau yn rhestr b.

Rhaglenni(au) Dysgu Llwybr Prentisiaeth

Rhaid i ddysgwyr fod wedi cyflawni un o'r gofynion mynediad mewn rhestr a bydd angen iddynt fod wedi cyflawni o leiaf un o'r gofynion o restr b ar gyfer mynediad

Lefel 3: Oeri, aerdymheru a phympiau gwres**Cymwysterau**

BES (Lefel 3) - Oeri, aerdymheru a phympiau gwres					
Corff dyfarnu	Cymhwyster Na.	Gwerth Credyd	Cyfanswm Amser y Cymhwyster	Gwybodaeth	Cymhwyster Asesiad Iaith(au)
EAL	C00/5331/4	128	1278	Cyfunol	Cymraeg neu Saesneg

Gweler [Atodiad 1](#) am y berthynas rhwng yr unedau cymhwysedd a gwybodaeth o fewn y cymhwyster cyfun.

Sgiliau Hanfodol Cymru (ESW)

Mae ieithoedd asesu cymwysterau Sgiliau Hanfodol Cymru yn Saesneg-Cymraeg.

Lefel 3: Oeri, aerdymheru a phympiau gwres	Lefel	Isafswm Gwerth Credyd
Cyfathrebiad	2	6
Cymhwyso Rhif	2	6

Gellir dod o hyd i ddirprwyon ar gyfer Sgiliau Hanfodol Cymru ar bwynt 24 [dogfen fframwaith SASW](#).

Hyfforddiant mewn swydd / i ffwrdd o'r gwaith

Llwybr	Isafswm oriau hyfforddiant yn y gwaith	Isafswm oddi ar yr oriau hyfforddiant gwaith
Level 3: Oeri, aerdymheru a phympiau gwres	2304	725

Hyd disgwylidig y Brentisiaeth Oeri, aerdymheru a phympiau gwres fydd 3 blynedd.

Mae'r ffigurau uchod **ar gyfer arweiniad yn unig** a gallant fod yn wahanol i weithwyr profiadol/hŷn yn dibynnu ar swm/natur profiad perthnasol.

Gofynion Ychwanegol Eraill**Manylion Gofyniad Ychwanegol (Isafswm Credyd ac Oriau)**

Gan ddibynnu ar eu meysydd gwaith arbenigol, gall fod yn ofynnol i'r Prentis gyflawni nifer o dystysgrifau/ardystiadau eraill (neu'r hyn y cydnabyddir ei fod yn gyfwerth â hwy) fel a ddangosir isod.

Gofynion Cyflogwr Ychwanegol

Teitl y cymhwyster	Rhif y cymhwyster	Lefel	Isafswm Gwerth Credyd
Sgiliau Digidol ar gyfer Adeiladu	C00/4688/1	2	4

Tystysgrif	Corff Ardystio (enghraifft)	Oeri	Aerdymheru
Bresio	BESA	Dewisol	Dewisol
Nwy Wedi ei Fflworineiddio	DEFRA	Gorfodol	Gorfodol
Rheoliadau Weirio (BS7671) neu gymhwyster cyfwerth	ECA/NET	Dewisol	Dewisol
Oeryddion Fflamadwy	BESA	Dewisol	Dewisol
Gosod, Profi, Comisiynu a Throsglwyddo Systemau Pympiâu Gwres	BPEC	Dewisol	Dewisol
Egwyddorion Gweithio, Opsiynau Gosod A Gofynion Rheoleiddiol Ar Gyfer Technolegau Micro-Adnewyddadwy, Technegau Cynaeafu Dŵr Ac Ailgylchu	BPEC	Dewisol	Dewisol
Mae'n Ofynnol Cwblhau Archwilio, Trin A Chynnal a Chadw Systemau Pympiâu Gwres	BPEC	Dewisol	Dewisol
Co2	BESA/C&G	Dewisol	Dewisol

Sylwer yr ystyrir bod y gofynion dewisol yn rhan o'r Brentisiaeth a'u bod wedi'u cwmpasu gan gyllid Medr.

Swyddi

Mae'r Fframwaith hwn yn manylu ar y safonau a'r meini prawf ar gyfer y Brentisiaeth Lefel 3 mewn Oeri, aerdymheru a phympiâu gwres. Bydd cyflawni holl elfennau'r Fframwaith hwn yn llwyddiannus yn arwain at ddyfarnu cymhwyster Lefel 3 a chydnabyddiaeth fel peiriannydd Oeri, aerdymheru a phympiâu gwres cymwysedig yn y sector. Bydd Dyfarnu'r Cymhwyster hwn yn galluogi'r dysgwr i wneud cais am SKILLcard Aur BESA.

Mae gan y Fframwaith hwn un llwybr:

- **Oeri, aerdymheru a phympiau gwres**

Mae cymhwyster Peirianeg Gwasanaethau Adeiladau (Lefel 3) – Oeri, Aerdymheru a Phympiau Gwres EAL wedi cael ei ddatblygu i alluogi'r rhai sydd mewn dysgu seiliedig-ar-waith i ddangos a gwella eu gwybodaeth, sgiliau a dealltwriaeth o safbwynt galwedigaethol yn eu crefft Gwasanaethau Adeiladau a Pheirianeg (BSE).

Bydd dysgwyr yn datblygu eu gwybodaeth, eu sgiliau a'u dealltwriaeth mewn perthynas â'r grefft, fel y'u cynhwysir yn y safonau cydnabyddedig.

Bydd y cymhwyster yn galluogi dysgwyr i gynllunio a chyflawni prosiectau yn eu crefft, yn erbyn safonau cydnabyddedig, cyn adolygu a gwerthuso ansawdd allbynnau'r prosiectau.

Hefyd, dylai'r Prentis:

- feddu ar y gallu i gynllunio prosiectau gwaith yn effeithiol gan ddefnyddio'r sgiliau priodol ar gyfer eu crefft mewn amgylchedd gwaith
- meddu ar y gallu i fynd ati'n effeithiol i adolygu a gwerthuso ansawdd eu gwaith a gwblhawyd ar gyfer eu crefft yn yr amgylchedd gwaith
- meddu ar wybodaeth a dealltwriaeth am yr offer, y technegau, y deunyddiau a'r technolegau a ddefnyddir yn eu crefft, a sut y maent wedi newid dros amser
- meddu ar sgiliau cyflogadwyedd a'r gallu i'w defnyddio mewn amgylchedd Gwaith
- bod â dealltwriaeth am gynaliadwyedd cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol
- bod â gwybodaeth a dealltwriaeth alwedigaethol am eu crefft
- bod â pherfformiad galwedigaethol yn eu crefft mewn cyd-destun gwaith
- meddu ar y gallu i gymhwyso crebwyll a chymorth proffesiynol
- meddu ar y gallu i herio ymddygiadau/gweithgareddau anniogel
- dangos arloesi trwy adnabod meysydd i'w gwella ac awgrymu a/neu ddatblygu datrysiadau arloesol
- adnabod a rheoli risgiau iddynt hwy eu hunain ac i eraill
- cadw eu hardal waith yn lân ac yn daclus
- rheoli eu hamser eu hunain yn effeithiol
- meddwl yn rhesymegol ac yn unol â gofynion y sefyllfa gan ddefnyddio rhesymu eglur a dilys wrth wneud penderfyniadau i ddilyn y cyfarwyddiadau gwaith
- gweithio'n effeithiol yn unigol ac mewn tîm
- gweithio yn unol â gofynion ansawdd
- gweithio'n gydgyhyrchiol
- gweithio'n ddiogel a sicrhau diogelwch eraill
- gweithio o fewn eu lefel cymhwysedd hwy eu hunain a gwybod pryd i geisio cyngor gan eraill

Drwy gydol y broses Brentisiaeth dylai'r Prentis, o leiaf, ddatblygu ac arddangos yr ymddygiadau sy'n dangos eu bod yn gyson:

1. Grymusol
2. Hyderus
3. Gwisgo'n briodol
4. Empathi
5. Teg
6. Onest
7. Rhagweithiol
8. Cynhyrchiol
9. Prydlon
10. Dibynadwy
11. Parch (o ran cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant)

Dilyniant

Yn dilyn ei gwblhau, bydd y cymhwyster yn rhoi i ddysgwyr y sgiliau a'r wybodaeth sy'n ofynnol er mwyn i'r dysgwr allu gweithio yn eu crefft ledled y DU. Mae'r rhain yn cynnwys, ymhlith eraill

- Y Sgiliau a'r Wybodaeth sy'n ofynnol gan y diwydiant i gyflawni cymhwysedd
- Sgiliau sy'n gysylltiedig â swydd a ddefnyddir yn yr amgylchedd gwaith
- Gwybodaeth a sgiliau sy'n cyd-fynd ag arferion gwaith, rheoliadau statudol ac anstatudol perthnasol
- Sgiliau Craidd a Throsglwyddadwy
- Y sail i ddatblygiad gyrfa

Pan fydd prentisiaid wedi cwblhau'r Fframwaith hwn, mae ganddynt nifer o opsiynau i ddatblygu, gan gynnwys:

- Galwedigaethol: datblygu eich hun yn y rôl a cheisio am ddyrchafiad
- Academaidd: defnyddio'r cymwysterau a enillwyd fel y sail ar gyfer astudio pellach a mynediad i Addysg Bellach neu Addysg Uwch fel y bo'n briodol (e.e. gwneud cymwysterau HNC a/neu HND)
- Cyfuniad o Alwedigaethol ac Academaidd: astudio'n rhan-amser gan ddal i weithio. Gall hyn fod fel rhan o Brentisiaeth Lefel Uwch (HLA) strwythuredig gyda llwybr Gwasanaethau Adeiladau cydnabyddedig megis y Brentisiaeth Lefel Uwch yn yr Amgylchedd Adeiledig sy'n ymgorffori'r cymwysterau HNC/HND

Yn fwy penodol, yn dilyn cwblhau'r Brentisiaeth hon mewn Oeri, aerdymheru a phympiau gwres yn llwyddiannus bydd prentis wedi ei arfogi â'r sgiliau a'r wybodaeth, ac yn meddu ar y cymwysterau i:

- Gofrestru fel gweithiwr Crefftus trwy gynllun SKILLcard BESA, sef [SKILLcard](#)
- Camu ymlaen at gymwysterau Lefel 3/4/5 perthnasol e.e. Technoleg Peirianeg a Rheoli Prosiectau Gwasanaethau Adeiladau neu Radd Sylfaen mewn Peirianeg
- Camu ymlaen yn eu gyrfa gyda hyfforddiant pellach i mewn i rolau gwaith megis Dylunydd, Amcangyfrifwr, Rheolwr Prosiect, Goruchwylydd/ Rheolwr

Safle/Gweithdy, Peiriannydd Siartredig, Peiriannydd Gwerthu neu Reolwr Masnachol.

Gellir gweld arweiniad pellach o ran gyrfa ar <https://www.thebesa.com/>

Disgwylir i ymgeiswyr cymwys ddysgu'n barhaus, er mwyn cynnal ymwybyddiaeth o'r rheoliadau sy'n effeithio ar y diwydiant a newidiadau/datblygiadau technolegol.

Cydraddoldeb ac Amrywiaeth

Mae'n bwysig bod Llwybrau Prentisiaethau yn gynhwysol ac yn gallu dangos ymagwedd weithredol tuag at nodi a chael gwared ar rwystrau i fynediad a dilyniant. Dylai llwybrau hyrwyddo cyfle cyfartal rhwng personau sy'n rhannu nodweddion gwarchoddedig a'r personau hynny nad ydynt fel y nodwyd yn Neddf Cydraddoldeb 2010.

Y nodweddion gwarchoddedig a nodir yn y Ddeddf Cydraddoldeb yw oedran, anabledd, ailbennu rhywedd, hil, crefydd neu gred, rhyw, cyfeiriadedd rhywiol, beichiogrwydd a mamolaeth. Mae priodas a phartneriaeth sifil hefyd wedi'i chynnwys er mai dim ond mewn perthynas â'r gofyniad i ddileu gwahaniaethu mewn cyflogaeth.

Rhaid i ddarparwyr hyfforddiant a chyflogwyr hefyd gydymffurfio â'r ddyletswydd arall o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 i sicrhau na wahaniaethir yn erbyn ymgeiswyr o ran fynediad i'r diwydiant yn seiliedig ar y naw nodwedd warchoddedig hynny.

Er nad yw'r diwydiant adeiladu, yn hanesyddol, wedi bod yn ddewis gyrfa traddodiadol i fenywod. Mae hyn bellach wedi newid, ac mae menywod yn cael eu cefnogi'n well ac yn gweithio'n llwyddiannus yn y diwydiant.

Mae'r cyrff sectoraidd yn gweithio ar lefelau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol i nodi a mynd i'r afael â materion sy'n ymwneud â chydraddoldeb ac amrywiaeth. Cefnogir y gwaith hwn gan lywodraeth leol/cenedlaethol, cyrff anllywodraethol/asiantaethau ac Undebau perthnasol.

Mae'n ofynnol bod recriwtio prentisiaid yn agored ac yn deg i bawb sy'n bodloni'r meini prawf dethol, waeth beth fo'u rhyw, tarddiad ethnig, crefydd/cred, cyfeiriadedd rhywiol neu anabledd.

Rhaid i bob partner sy'n ymwneud â chyflawni'r brentisiaeth a chyflogwyr fod yn ymrwymedig i bolisi o gyfle cyfartal a rhaid bod ganddynt bolisi a gweithdrefn cyfle cyfartal ffurfiol ar waith.

Rhaid i gyflogwyr/darparwyr allu dangos nad oes unrhyw arferion gwahaniaethol neu gudd wrth dethol a chyflogaeth. Rhaid i bob gweithgaredd hyrwyddo, dethol a hyfforddiant gydymffurfio â deddfwriaeth berthnasol megis Deddf Cydraddoldeb 2010.

Bydd darparwyr yn monitro ymarfer a gweithdrefnau cyfle cyfartal yn eu sefydliad eu hunain ac yn cymryd camau cadarnhaol pan fo angen. Argymhellir hefyd bod cyflogwyr/darparwyr yn cynnal cyfweiliad ymadael os yw'r prentis yn gadael y rhaglen cyn ei chwblhau.

Cyfrifoldebau Cyflogaeth a Hawliau (ERR)

Nid yw Cyfrifoldebau a Hawliau Cyflogaeth (ERR) bellach yn orfodol. Ond argymhellir bod pob prentis (yn enwedig y grŵp 16 oed -18 oed) yn derbyn rhaglen sefydlu cwmni.

Responsibilities

Cyfrifoldeb y Darparwr Hyfforddi a'r Cyflogwr yw sicrhau bod gofynion mae'r llwybr hwn yn cael ei ddarparu yn unol â Phrentisiaethau Llywodraeth Cymru/Medr Arweiniad.

Gellir cael rhagor o wybodaeth gan: Medr

Atodiad 1

Y berthynas rhwng cymwysterau cymhwysedd a gwybodaeth

Cymhwyster cyfunol yw hwn sy'n ateb y gofynion o ran gwybodaeth a chymhwysedd gydag isafswm o 360 o gredydau fel a nodir ym manyleb deilliannau'r llwybr dysgu a sgiliau prentisiaeth adeiladu.

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

www.medr.cymru

2 Cwr y Ddinas
Stryd Tyndall
Caerdydd
CF10 4BZ

2 Capital Quarter
Tyndall Street
Cardiff
CF10 4BZ

Noddir gan
Lywodraeth Cymru
Sponsored by
Welsh Government